

hun sterke prestaties van de jaren ervoor. Dit is terug te zien in internationale indices en etf's. Volgens analisten speelt alle onrust en onzekerheid in energieland de sector parten. Die wordt grotendeels door de politiek aangewakkerd.

Met de nieuwe Duitse regering hopen de optimisten op een versnelling van hun energietransitie. Duitsland staat onder druk zich te bewijzen, maar de tijd tikt weg terwijl de doelstellingen niet gehaald worden.

BUITENBEENTJE

Het land dat zich zo comfortabel voelt met het multilateralisme en een internationaal vertakte economie, is met zijn energiebeleid in Europa een buitenbeentje geworden. De oosterburen stappen zowel uit kernenergie als kolen.

Dat is echt heel anders dan Frankrijk en Nederland, die nieuwe kerncentrales plannen. Nederland bouwt de afhankelijk-

heid van aardgas bovendien af, terwijl Duitsland huishoudens subsidies geeft als ze olielkachelen inruilen voor gas. Duitsland ziet in gas een overbrugging van kolen en nucleair naar hernieuwbare energie en waterstof.

Verwarrend, deze verschillende paden naar een nieuwe energiehuishouding? Niet voor politici. Half januari werd de Nederlandse premier Mark Rutte in Berlijn als de eerste buitenlandse gast verwelkomd door ambtsgenoot Olaf Scholz. Rutte onderstreepte zonder blikken of blozen de overeenkomsten in het energiebeleid.

De nieuwe bondskanselier deed hetzelfde. Toen hem op de man af werd gevraagd of hij Rutte niet had afgeraden om nieuwe kerncentrales te bouwen, reageerde Scholz quasi achteloos. "Het ene land ziet het zo, het andere land weer anders." Het ambitieuze einddoel is hetzelfde: klimaatneutraal worden.

DE GEPLANDE UITBREIDING VAN HERNIEUWBARE ENERGIE- BRONNEN IS BIG BUSINESS

Scholz deed alsof het om het even is. Maar dat is het niet. Energie-deskundige Coby van der Linde heeft Europa onlangs met reden "de kreukelzone van de internationale energiemarkt" genoemd.

De divergerende paden dragen eraan bij dat de energiemarkt momenteel onder hoogspanning staat, met grote risico's voor het bedrijfsleven en zijn aandeelhouders.

ENERGIEWENDE

De oosterburen hadden graag een model gehad dat wordt geadoreerd en gekopieerd. Een model met ruimschoots energie en stroom tegen betaalbare prijzen. Maar met de *Energiewende* is Duitsland een pad ingeslagen met weinig volgers. De hoge prijs die daarvoor wordt betaald, loopt op.

Siegfried Russwurm is de voorzitter van de machtigste bedrijvenlobby in Europa: industriefederatie BDI. Hij zegt de hele discussie over de autonoo-